

[Thorkil Kristensen.]

lig ved, at man gennemførte Afstemningen paa det Grundlag, man gennemførte den paa, idet jeg fandt, at de to Spørgsmaal, man havde stillet de færøske Vælgere, i Virkeligheden var en ufuldkommen Problemstilling. Man stillede kun de to Spørgsmaal: Ønsker De Regeringsforslaget gennemført? — altsaa det første Forslag — eller: Ønsker De loysing? som det hedder paa Færøsk, som om der kun eksisterede de to Muligheder. Man maa gøre sig klart, at en hel Del af de Færinger, som ikke var tilfredse med det daværende Regeringsforslag, kunde være utilfredse af andre Grunde end den, at de ønskede det, man kalder „loysing“, og hvis Indhold vist i øvrigt ikke staar alle klart. Der kunde f. Eks. være — og der var utvivlsomt — en Del Færinger, som var utilfredse med Regeringsforslaget, fordi de fandt, at det fjernede Færøerne i statsretlig Henseende for langt fra Danmark. Der er jo under Forhandlingerne givet tydeligt Udtryk for noget saadant. Der kunde være andre, som ønskede en udvidet Hjemmestyreordning, men som ikke ønskede den netop som den var skitseret i Regeringsforslaget.

Derfor var Problemstillingen med disse to Spørgsmaal ufuldstændig, og naar vi fra den daværende Regering gik med til alligevel at gennemføre Afstemningen paa dette Grundlag, var det naturligvis, fordi det var vedtaget af Færøernes Lagting, at man gennemførte den paa denne Maade. Men der skete saa dette, at man ved denne, som jeg synes, noget ufuldstændige Folkeafstemning fik en Tredeling af det færøske Folk, en Trediedel, der stemte for, en Trediedel, der stemte imod, og en Trediedel, der blev hjemme. Ogsaa af denne Grund var i Virkeligheden denne Folkeafstemning et ufuldkomment Udtryk for det færøske Folks Ønske.

Et bedre Udtryk fik man utvivlsomt i det Lagtingsvalg, der blev holdt i November Maaned samme Aar, og naar det ærede Medlem Hr. Thorstein Petersen baade i sin førnævnte Skrivelse og i sin Tale i Dag kalder dette Valg for et Panikvalg, synes jeg, der er Grund til at understrege, at den Linie, der blev trukket op, fuldkommen er blevet bekræftet ved det Folketingsvalg, der for nylig er afholdt. Det er rigtigt, at det ærede Medlem blev indvalgt ved dette Folketingsvalg, men det er ogsaa afgjort, at de Partier, der gaar ind for den her foreslaaede Ordning, fik et afgjort Flertal ved det sidste Folketingsvalg, ligesom de fik det ved Lagtingsvalget i November 1946.

Det, der her foreslaas, og som gerne

skulde blive en holdbar fremtidig Ordning af Forholdet mellem Færøerne og os Danske henede, er den naturlige Konsekvens af en lang historisk Udvikling, en Udvikling, under hvilken den færøske Befolkning er blevet sig klart bevidst som et selvstændigt Folk. Det er jo helt rigtigt, naar det ærede Medlem Hr. P. M. Dam sagde, at Færingerne er det sjette nordiske Folk, og det er ogsaa rigtigt, naar det ærede Medlem Hr. Thorstein Petersen sagde, at de har i Virkeligheden i lang Tid været et selvstændigt Folk. Det, der nu sker, er, at man fra de danske Rigsmyndigheders Side tager den fulde Konsekvens af den Kendsgerning, at det lille færøske Folk, saa lille det ogsaa er, er blevet et selvstændigt Folk, et selvstændigt Medlem af den nordiske Folkekreds. Det er jo ikke afgørende for et Folks kulturelle Værdi, hvor mange Tusinde Mennesker det tæller. I Folkens kulturelle Historie er det Indsatsen, der gælder, og ikke Tallene, og det færøske Folk har som de andre nordiske Folk en betydningsfuld selvstændig kulturel Indsats at pege paa. Jeg synes, vi har Grund til at glæde os over, at det færøske Folks betydelige Flertal nu har bekendt sin Vilje til og sit Ønske om fremdeles at høre til den nordiske Kulturkreds; det er vel ikke det mindst betydningsfulde i det, der her sker. For saa vidt er det, der foretages i Rigsdagen i Øjeblikket, betydningsfuldt ikke blot fra et færøsk og et dansk, men ogsaa fra et alment nordisk Synspunkt.

Den Udvikling, jeg her har skitseret, og som altsaa gaar langt tilbage i Tiden, er naturligvis ikke foregaaet uden Kamp, men, som Bjørnson siger: „Fred er øj det bedste, men at man noget vil“. Det koster naturligvis altid Kampe og Brydninger, naar en saadan Folkegruppe efterhaanden skal vokse op til fuld folkelig Selvstændighed med sit eget Skriftsprog o. s. v., men det bør ogsaa og ikke mindst ved denne Lejlighed erkendes, at naar der har været Bitterhed og Kamp i det færøske Folks Udvikling, hænger det bl. a. sammen med en mangelfuld Forstaaelse henedefra af det færøske Folks Særpræg. Det maa erkendes, at der paa forskellige Tidspunkter i Færøernes Historie henedefra er vist en Holdning over for Færingerne, som har været præget af en mangelfuld Forstaaelse; den Administration, det Styre, der i ældre Tider har været udøvet, har ikke altid været saadan, at vi kan være glade for at se tilbage paa det. Jeg betragter det som noget af det mest betydningsfulde ved det foreliggende Lovforslag, at det er et af mange